

Millî Edebiyat - 1

1. Dünyadaki fikrî ve siyasi gelişmeler karşısında devletin devamlılığını sağlamak için ortaya atılan bazı düşünce hareketleri sadece devlet siyasetini değil ülkenin sanat ve edebiyat anlayışlarını da etkilemiştir. Bu akımlardan İslamcılık, Osmanlıcılık ve Batıcılık tam ve yaygın bir hareket hâline gelememişken Türkçülük fikri, hem kurtuluş mücadelesine temel teşkil etmiş hem de millî karakterde bir edebiyatın oluşumunu ve gelişimini sağlamıştır.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi söz konusu edebî anlayışa yönelenlerden biri olmamıştır?

- A) Cenap Şahabettin
B) Ziya Gökalp
C) Ali Canip Yöntem
D) Mehmet Emin Yurdakul
E) Ömer Seyfettin

2. Sevgili Karilerimize,

Bugün birinci nüshasını okuduğunuz bu dergi, evvelce intişar eden “Hüsün ve Şiir”in bir şekl-i mütekâmilinden başka bir şey değildir; gazetemizin heyet-i tahrîriyesi sizin evvelce tanıdığınız gençlerdir. Onlar düşündüler ki “Hüsün ve Şiir” namı yalnız ihtisasâta müteallik mevâdda taallûk ediyor hâlbuki maksatları yalnız bu değildi; Hüsün ve Şiir’in şümûl-i manâsından maada mahsûlât-ı fikriye de gazetelerinde geniş bir mevkii haizdi. Binaenaleyh risalenin ismini değiştirdiler, ona “- - -” dediler.

Bu parçada boş bırakılan yere getirilmesi gereken isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Servet-i Fünun
B) Resimli Ay
C) Halka Doğru
D) Genç Kalemler
E) Türk Derneği

3. **Aşağıdaki sanatçılardan hangisinin ismi farklı bir türle özdeşleşmiştir?**

- A) Ziya Gökalp
B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
C) Mehmet Fuat Köprülü
D) Reşat Nuri Güntekin
E) Halide Edip Adıvar

4. Aruz sizin olsun hece bizimdir,
Halkın söylediği Türkçe bizimdir;
Leyl sizin, şeb sizin, gece bizimdir,
Değildir bir mana üç ada muhtaç.

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hece ölçüsü ile yazılmıştır.
B) Dilde sadeleşme savunulmaktadır.
C) Şairane bir anlatım benimsemiştir.
D) Öğretici ve yönlendirici bir tutum sergilenmiştir.
E) Şiir araçsallaştırılmıştır

5. Memleketimizde ilmin lüzum ve faydaları, şimdiye kadar yalnız şeklî bir surette anlaşılmiş ve hiçbir zaman o ihtiyaç hakiki bir surette hissedilmemiştir. Hâlbuki bugün milliyetin feyiz veren ve hayatla dolu cereyanı bizde de bir ilim ihtiyacı doğurdu ki yarın bundan fikrî bir hayat uyanması ümit olunur ve muhakkaktır. Bugün mefkûreci Türk genci görüyor ve duyuyor ki asrımız milliyet asrıdır fakat aynı zamanda şuna da kanidir ki milliyetperverlik telakisi menfi bir histen ibaret kalamaz. İnsan milliyetperver olabilmek için evvela kendi milliyetinin neden ibaret olduğunu yani tarihini, coğrafyasını, içtimaiyatını, lisan ve edebiyatını bilmelidir. Başka misale ihtiyaç yok: Balkan milletleri Rumeli’yi kendi aralarında taksim için münakaşa ederlerken yalnız silahla değil birtakım tarihî, lisanî ve içtimai delillerle, istatistiklerle de mücehhez idiler; ilmî tetkikler onlara her hususta rehber oluyordu.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkler sahip olduğu köklü ve zengin tarihî mirasla yüce bir millettir.
B) Türk diline dönük ilmî araştırmalara hız verilmelidir.
C) Rumeli topraklarının kaybı Türk gencinin fikir dünyasının doğru yönde şekillenmesinde bir ders işlevi görmektedir.
D) Memlekette ilmin lüzum ve faydaları sadece şeklî mahiyette ele alınmıştır.
E) Milletperver bir yaklaşımla ulusa faydalı olmak öncelikle mensubu olunan milleti iyiden iyiye tanımakla mümkündür.

6. **Aşağıdakilerden hangisi 1911-1923 yılları arasındaki dönemde kapsayan Millî Edebiyat’ın gelişmesinde etkili olan yaygın organlarından biri değildir?**

- A) Ülkü
B) Dergâh
C) Türk Yurdu
D) Halka Doğru
E) Yeni Mecmua

7. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi ilkelelerinden biri olamaz?

- A) Şiirde aruz yerine ulusal ölçü olarak görülen heceyi benimsemek
- B) Eserlerin dilini halkın konuştuğu Türkçeye yaklaştırmak
- C) Eserleri yerli hayata ve millî tarihe vurgu yapan ayrıntılarla zenginleştirmek
- D) Arapça - Farsça sözcükleri edebî dilden çıkarmak
- E) Halkı ulusal ülküler etrafında bir araya getirici yönlendirmeler yapmak

8. Türk dağlarının bağrından nebean edip (kaynayıp) Türk köyleri ve Türk ormanları arasından akarak Türk sahillerine karışan Sakarya'nın ismi yedi günden beri millî coğrafyadan millî tarihe geçti. Sakarya, yedi asırdan beri ilk defa kendi kıyılarında Türk kahramanlarının ulvi gazalarını seyrediyor. Şüphesiz şimdi Sakarya, yatağından taşmak ve Türk siperlerine doğru bağırarak istiyor: "Benim sularım yedi asırdan beri Türk ülkesinin topraklarını suladığı gibi sizin kanlarınız yedi asırdan beri yine bu ülkenin kara topraklarını ıslatıyor. Benim sularımın ne ehemmiyeti var? Ben buğday köklerine kuvvet verebilirim. Kurak tarlaları yeşil otlarla bürüyebilirim. Fakat sizin kanınızın ıslattığı yerden destan çıkıyor, kahraman çıkıyor, şeref, şan çıkıyor. Siz yedi asır evvel benim kıyılarımda vuruşan Türklerle kardeş gibisiniz. Onlar kadar cesursunuz. Ölüm denen korkunç dev, sizi de ancak onlar kadar korkutuyor. Benim suyum Osman Bey'in atının içtiği suyun aynı olduğu gibi sizin kanınız da Osman Bey'in gazilerinin aktığı kanın tıpkısıdır."

Bu parçanın yazarının tavrı ve anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Nesnel - doğrudan
- B) Öznel - dolaylı
- C) Öznel - doğrudan
- D) Nesnel - somut
- E) Öznel - soyut

9. I. Mehmet Emin Yurdakul - Türk'ün Hukuku - Fıkra
II. Yahya Kemal Beyatlı - Aziz İstanbul - Sohbet
III. Refik Halit Karay - Minelbab İlelmihrab - Hatırat
IV. Ömer Seyfettin - Efruz Bey - Mektup
V. Reşat Nuri Güntekin - Anadolu Notları - Gezi Yazısı

Numaralanmış sanatçı – eser – tür eşleştirmelerinin hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Yetişmesinde Üsküp'ün, oradaki Yeni Mekteb'in ve daha çok annesinin rolünün büyük olduğunu ifade eden sanat-kârın asıl adı Ahmed Âgâh'tır. Albert Sorel gibi, yazılarını ve derslerini takip ettiği Camille Julien'in tarih-coğrafya ilişkisi temelli "Fransa toprağı bin yılda Fransız milletini yarattı." sözü ona sanat görüşünün şekillenmesi bakımından ilham kaynağı olmuştur. Sanatçı, Malazgirt Zaferi'ni milat kabul edip Türk milleti ile Anadolu toprağı arasındaki irtibatla oluşan medeniyetin verimlerini sanat hayatının merkezine oturtmuş; kökü geçmişe, millî ve manevi değerlere bağlı bir modernizmi savunmuştur.

Bu parçada hakkında bilgi verilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ziya Gökalp
- B) Mehmet Akif Ersoy
- C) Yahya Kemal Beyatlı
- D) Halide Edip Adivar
- E) Mehmet Fuat Köprülü

11. Savundukları görüşler ve kullandıkları dil dikkate alındığında aşağıdaki parçalardan hangisinin Millî Edebiyat anlayışını temsil ettiği söylenemez?

- A) Aslında Türklerin tarihi ınsaf ve tarafsızlıkla tetkik edilecek olursa görülür ki bu ırk dünyanın en "idealist" ırklarından biridir. Türk'ün cihan tarihinde oynadığı bütün rollerin çoğu ya ahlaki ya dinî bir mana taşır. Uzaklara gitmeye ne hacet, işte Osmanlı Devleti'nin tarihi.
- B) Bilamübalağa denebilir ki, herkesin anlayabileceği şiir, münhasıran dün (niteliksiz) şairlerin işidir. Büyük şairlerin medhalleri, tunç kanatlı müstahkem şehir kapıları gibi sınıksız kapalıdır. Her an o kanatları itemez ve o kapılar bazen asırlarca insanlara kapalı durur.
- C) Anadolu insanının hayatı bütün o basit, iptidai görüşlerin arkasında, bizim şimdiki sanayi dünyasının, şimdiki teknik medeniyetinin buharı ile dumanlaşmış gözlerimizin kavrayamayacağı kadar geniş ve gizli bir âlemin sınırlarını saklıyor.
- D) Diyorlar ki: "Uğraşmağa ne hacet? İşte lisanımız kendi kendine sadeleşiyor. Yarım asır sonra ne Arapça, Acemce terkipler kalacak ne de manasını bilmediğimiz lüzumsuz kelimeler... Bir gün olacak ki seciler gibi terkipleri de unutacağız..." Halbuki millî ve tabii lisanlar değil hatta milliyet cereyanları bile sevk ve idare edilmeden ilerleyemez.
- E) Beş on günden beri Garp Cephesi Karargâhı'ndayım ve burada yarı asker, yarı muharrir olarak yaşıyorum. Hiçbir yerde, hiçbir zaman hayatım bana bu kadar manalı, bu kadar değerli görünmemişti. Cephedeyim demek, millî hareketin ta yüreğinde oturuyorum demek değil midir?

